

Forsøg med Sorter af Jordbær.

1914—1918.

Ved Edv. Christiansen.

144. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

De her omhandlede Forsøg med Jordbærsorter er iværksatte af Ribe Amts vestre Landboforeningers Havebrugs- og Husmandsudvalg i 1913. Da Staten i 1915 overtog Landboforeningernes Forsøgsarealer i Bollesager og Spangsbjerg og samtidig oprettede en Havebrugs-Forsøgsstation ved Blangsted, blev der i 1916 paabegyndt tilsvarende Forsøg ved Blangsted.

I nærværende Beretning, der er udarbejdet af Forsøgsleder *Edv. Christiansen*, gøres der Rede for Resultaterne af Forsøgene baade ved Spangsbjerg og Blangsted.

Forsøgslederne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Saa vel inden for Handelsgartneriet som i det private Havebrug har Jordbær dyrkningen i en Aarrække haft en fremtrædende Plads, da Kulturen er ret lønnende, og Frugten er almindelig yndet og efterspurgt saavel til Brug i frisk som i henkogt Tilstand.

Ifølge Opgørelsen over Omsætningen paa Københavns Grønttorv i 1919 solgtes der her 641 156 kg Frilandsjordbær til en Værdi af godt $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., hvilket udgør omkring $\frac{1}{6}$ af den samlede Omsætning af Frugt paa Københavns Torv. Saa vidt det kan skønnes, vil det ikke være for højt regnet at anslaa Jordbær salget i samtlige Provinsbyer til at være omtrent lig Omsætningen i København, saaledes at der i 1919 er solgt Jordbær til et Beløb af 3 Mill. Kr. Lægges hertil, hvad

der er avlet i Privathaver og dels forbrugt af Producenterne eller solgt direkte til Konservesfabrikkerne eller lignende, vil den samlede Produktion antagelig naa op til en Værdi af 5 Mill. Kr. med en normal Høst og de nuværende Priser.

Forsøgets Formaal er at udpege de til Dyrkning bedst egnede og mest værdifulde Jordbærsorter. Ved Prøvning af Sorterne er særlig taget Hensyn til følgende Forhold: Ydeevne, Modningstid, Bærstørrelse og Evne til at taale Transport, samt Afhasning og Planternes Haardførhed mod Sygdomme og Tørke.

Forsøgene ved Spangsbjerg (Bollesager-Arealet) er paa-begyndte af Ribe Amts vestre Landboforeningers Havebrugs- og Husmandsudvalg i 1913, 2 Aar før Statens Havebrugs-Forsøgsvirksomhed blev oprettet. I 1915, efter at Forsøgsstationen ved Blangsted var oprettet, blev der her iværksat tilsvarende Jordbærforsøg, men den Omstændighed, at Forsøgene ikke er udførte samtidig paa begge Forsøgssteder, vanskeliggør i nogen Grad en direkte Sammenligning af Udbyttetallene fra Spangsbjerg og Blangsted, hvorfor man har funden det rigtigst at omhandle Forsøgene i to Afsnit.

Forholdene, hvorunder Forsøgene ved Spangsbjerg er anlagte, maa ogsaa siges at svare nærmere til, hvad der almindelig forekommer i Praksis, hvilket medfører, at Udbyttetallene fra Spangsbjerg utvivlsomt kan tillægges noget større Betydning end Talmaterialet fra Blangsted, da Forsøgsarealet her var svær lermuldet Markjord, som ikke tidligere har været benyttet til havemæssig Dyrkning.

I det efterfølgende Afsnit er givet en Fremstilling af Forsøgene ved Spangsbjerg, og da Forsøgsarbejdet, Vejning m. m. er udført efter samme Plan paa begge Forsøgssteder, vil der under Omtalen af Forsøgene ved Spangsbjerg blive givet en mere detailleret Fremstilling af de Forhold, som for begge Forsøgssteder har været af samme Natur.

Forsøgene ved Spangsbjerg.

Bollesager-Arealet er let sandmuldet Jord med rødligt Sandunderlag. Jorden er i god Gødningskraft og har i en Aarrække været havemæssig dyrket. Forsøget blev af Hensyn til Bærplukning m. m. delt saaledes, at de tidlige og de middeltidlige Sorter samledes i eet og de sildige Sorter i et andet Forsøg.

Sorten Königin Louise, der er middeltidlig, er medtaget i begge Forsøg som Maalesort mellem de tidlige og senere modne Sorter.

Forsøget med de tidlige Sorter har stråkt sig over 6 Aar, delt i to Perioder. Det første Forsøg blev anlagt i Efteraaret 1913 og afsluttet 1916. Samme Aar tilplantedes et nyt Forsøg med de samme Sorter, men dette maatte desværre afsluttes efter 2 Aars Forløb, da Plantebestanden efter endt Bærhøst i det 2. Aar næsten blev helt ødelagt af Spindemider.

Forsøget med de sildige Sorter blev anlagt i Efteraaret 1914 og fortsat i 3 Aar. Naar der i Forsøgene er anvendt en 3-aarig Periode, er det særlig af Hensyn til, at det i Praksis er den almindelig anvendte Fremgangsmaade. Det er muligt, at det for mange Sorters Vedkommende vil lønne sig at lade Planterne blive ældre, og dette Forhold vil blive taget op til Prøve i fremtidige Forsøg.

Forfrugt og Gødning.

Som Forfrugt og Maaleafgrøde er anvendt tidlige Kartofler, gødet med 300 kg Svovlsur Ammoniak, 700 kg Superfosfat og 400 kg 37 pCt. Kaligødning.

Ved Parcellfordelingen er taget Hensyn til de ved Maaleafgrøden fremkomne Frugtbarhedstal, men i øvrigt er Jorden meget ensartet og uden Kalktrang. Forud for Plantningen blev tilført ca. 30 000 kg Staldgødning, som blev nedpløjet.

Ved den aarlige Gødskning af Forsøgsarealet er anvendt følgende Mængde pr. ha:

400 kg Superfosfat, 200 kg 37 pCt. Kaligødning og 300 kg Svovlsur Ammoniak. Superfosfat og Kali er udbragt i Løbet af Vinteren. Halvdelen af Kvælstofgødningen er udbragt i Marts og April og den anden Halvdel om Efteraaret efter endt Bærhøst. Endvidere er der til Jorddækning mellem Rækkerne anvendt ca. 20 000 kg Hestegødning, udbragt i December eller Januar Maaned, alt efter Frostens Komme.

Tilplantning og almindeligt Kulturarbejde.

Til Udplantning blev benyttet kraftige, ensartede Planter, der i ca. 6 Uger havde staaet paa Priklebed.

Udplantningen paa Forsøgsarealet fandt for begge Forsøgs Vedkommende Sted i Slutningen af September Maaned. Af-

standen mellem Rækkerne og Planterne i Rækken var 66.6 cm \times 33.3 cm. Parcellernes Størrelse var efter Afskæring af Værnerækker 12.2 m² og Fællesparcellernes Antal 5. Renholdelse og Løsning af Jorden mellem Rækkerne er udført udelukkende ved Rensning med Radrenser og Haandhakker. Her skal anføres Hovedtrækkene i Dyrkningsmaaden:

Efteraarsbehandlingen er sikkert den vigtigste Faktor i Jordbærkulturen og er her udført paa følgende Maade:

Umiddelbart efter endt Bærhøst er Planterne afrankede. Rankerne er skaarne af med Kniv, saaledes at de enkelte Planter er holdt adskilte i Blokke, hvad der er nødvendigt for at holde en ensartet Plantebestand i Parcellerne. Saavel Afranking som Løsning og Rensning er foretaget flere Gange i Løbet af Efteraaret. I Slutningen af August er aarlig udstrøet 150 kg Svovlsur Ammoniak pr. ha. Det er sikkert af stor Betydning, at Jordbærrene faar en Del af deres Kvælstofgødning om Efteraaret, da det bidrager til at fremme Blad- og Knopdannelsen og derigennem virker fremmende paa næste Aars Afgrøde. Naar derimod Jordbærrene bliver tildelt hele Kvælstofgødningen om Foraaret, kan der være Fare for, at Bladudviklingen bliver for frodig og Blomst- og Frugtansætningen mindre kraftig.

I Løbet af December eller Januar, alt efter Frostens Komme, er der udbragt et Lag halmet Staldgødning, spredt tyndt mellem Rækkerne. Hakning og Rensning er i Foraarets og Forsommerens Løb foretaget saa ofte som nødvendigt for at have Jordbærarealet saa nogenlunde frit for Ukrud ved Frugtansætningens Begyndelse.

Hen imod den Tid, da Blomstringen er forbi, er Jorden dækket med et Lag Græs, som dels har til Formaal at beskytte Bærrene mod at blive forurenede af Jord og Sand ved indtrædende Regnskyl og dernæst virker beskyttende mod Udtørring.

Bærplukning og Optegnelser.

Bærrene er plukkede saa vidt muligt inden Fuldmodning, svarende til hvad der almindeligt kaldes handelsmodne.

Fra Bærhøstens Begyndelse og til hen imod Midten af Sæsonen er der som Regel plukket hver eller hveranden Dag. I sidste Halvdel af Sæsonen sker Modningen i Almindelighed noget langsommere, og Plukningen er da foretaget med længere Mellemrum.

Ved de første Plukninger er Antal Bær i hver Parcel talt. Senere, naar der bliver saa mange Frugter, at det bliver uoverkommeligt, er Bærrenes Størrelse ved hver foretagne Plukning bestemt ved Vægt af 100 Frugter.

I Løbet af Vækstperioden er der gjort Optegnelser over Blomstringens Forløb, Sygdomsangreb samt Modstandsevne mod uheldige klimatiske Forhold.

Skadelige klimatiske Forhold og Sygdomsangreb.

Jordbærrene reagerer meget stærkt over for uheldige klimatiske Forhold, særlig i Vækstperiodens første Halvdel, fra Vækstens Begyndelse om Foraaret og til omkring Slutningen af Juli Maaned, da Sommerens Tørkeperiode som Regel har kulmineret.

I Gartnerier, hvor Jordbærdyrkningen har nogen større Betydning, er der ofte indlagt Vandingsanlæg, ved hvilket Kulturen hjælpes over den tørre Periode, som hyppigt indtræffer samtidig med Frugtansætningen. I dette Tidsrum stiller Jordbærrene meget store Krav til Fugtighed i Jordbunden, hvad der er let forstaaeligt i Betragtning af, at kraftige toaarige Planter kan have indtil ca. 100 Frugter ansatte samtidig. Skorter det paa Fugtighed, bliver Frugterne smaa og med umodnet Spids og Høsten daarlig baade i Kvantitet og Kvalitet.

Da Vandingsanlæg endnu ikke er indlagt, har det ikke været muligt at vande i de her omhandlede Forsøg. Dette maa siges i nogen Grad at forringe Forsøgets Værdi for de Havebrugeres Vedkommende, der benytter sig af kunstig Vanding til Jordbærkulturen.

Livsvilkaarene bliver i høj Grad forskellige i en tør og varm Sommer, efter som Planterne tilføres Vand ad kunstig Vej eller er henviste til at nøjes med Jordens sparsomme Indhold af disponibel Fugtighed. I første Tilfælde kan Høsten blive udmærket, naar den i sidste maa blive middelmadig.

Forsøgsaarenes vekslende Vejrlig har da ogsaa givet sig tydeligt Udslag i Høstens Størrelse og Kvalitet. I 1915 lykkedes de tidlige Sorter bedst, hvorimod de sildige tog Skade af den usædvanlig store Mængde Nedbør, som faldt i Juli og August Maaned. Mange Frugter raadnede under Modningen.

Den varme Sommer i 1917 var særlig for de sildige Sorters Vedkommende et godt Jordbæraar, hvorimod de tidlige

Sorter tog Skade af Tørken. 1918 saa Jordbærrerne usædvanlig lovende ud i Blomstringsperioden, men den gennem hele For-aaret og Sommeren vedholdende Tørke gjorde, at Frugterne kun blev smaa og Plukketiden kort.

Af Sygdomsangreb har følgende været bemærket.

I 1914 var der en Del Angreb af Spindemiden; i de tidlige Sorter dog ikke af nogen særlig Betydning, hvorimod et lignende Angreb i 1917, som tidligere nævnt, fuldstændig ødelagde det toaarige Forsøg med tidlige Sorter. Angreb af Jordbærriden har gennem alle Forsøgsaarene været bemærket. Mest tydeligt har Angrebet givet sig til Kende i tørre Aar. Saavidt det kan skønnes, har der ikke været nogen tydelig Forskel at spore med Hensyn til de prøvede Sorters Modstandsdygtighed mod Angrebet. De svagest voksende Sorter har tilsyneladende været stærkest angrebne, men det ligger sikkert deri, at Angrebet lettere ses her end hos Sorter med stor Bladfyldte. I Foraarsmaanederne har der hvert Aar været lidt Angreb af en Smaasommerfuglelarve, *Acalla comariana*, stærkest i 1914, siden uden praktisk Betydning.

Af hidtil ukendte Aarsager er det ofte indtruffet, at kraftige Planter henimod Bærplukningens Slutning, særlig i varme og tørre Aar, pludselig begynder at antage stærkt afvigende Bladformer og rødlig brune og dermed beslægtede Løvfaldsfarver. Samtidig standser Væksten, og Planterne visner ofte bort samme Aar, eller fremtræder næste Aar som yderst svage Individier.

Da det ikke er lykkedes at paavise nogen Art af Sygdomsaarsag, Svampe- eller Dyreangreb, maa det nærmest antages at være Ernæringsforstyrrelser, maaske i Slægt med Bladrulle-syge hos Kartofler.

De prøvede Sorter.

De her afsluttede Sortsforsøg kan ikke betragtes som noget endelig Resultat, da der er Grænser for, hvor mange Sorter der kan medtages i en Forsøgsperiode. Her er kun prøvet en lille Del af de Sorter, som er almindelig dyrkede, og Tid efter anden kommer der stadig nye Sorter frem.

Der vil da ogsaa hvert eller hvert andet Aar blive anlagt Forsøg med nyere og ældre Sorter, som i Praksis har vundet nogen Udbredelse. Ved Spangsbjerg og Hornum er efterhaanden samlet et Sortiment af ældre og nye Sorter med saa

stort et Antal Planter af hver Sort, at man er i Stand til at foretage en foreløbig Bedømmelse og udpege Sorter, som for tjener mere indgaaende Prøvning i Sortsforsøg.

De i Forsøgene prøvede Sorter var følgende:

Tidlighed	Navn	Modtaget fra
Tidlige og middeltidlige Sorter	a. Konsum	<i>Kliem, Gotha</i>
	b. Hans Broge	<i>Larsen, Rislund</i>
	c. Jörn Uhl	<i>Henriksen, Beder</i>
	d. Deutsch Evern	<i>Jordbær-Jørgensen</i>
	e. Rotkäppchen	<i>Soltwedel, Deutsch Evern</i>
	f. The Laxton	<i>Laxton, Bedford</i>
	g. Königin Luise	<i>Soltwedel</i>
	h. Frühe Lore	<i>Soltwedel</i>
Sildige Sorter	a. Weserruhm	<i>Henriksen, Beder</i>
	b. Abundance	<i>Henriksen, Beder</i>
	c. Lucida perfecta	<i>Hansen, Slagelse</i>
	d. Henriette Nimb	<i>Larsen, Rislund</i>
	e. Bedford Champion	<i>Henriksen, Beder</i>
	f. Laxtons »Latest«	<i>Laxton, Bedford</i>
	g. Späte von Leopoldshall	<i>Rygaard, Gentofte</i>
	h. Königin Luise	<i>Soltwedel</i>

De nye Sorter er, saavidt det har været muligt, anskaffede fra Tiltrækkeren. Angaaende Sorternes Oprindelse og Historie skal her ganske kort anføres, hvad der har været at finde i den til Raadighed staaende Litteratur. Desværre har det for flere Sorters Vedkommende ikke været muligt at faa Rede paa, hvorledes de er fremkomne, da der intet findes angivet derom i Litteraturen. Aarsagen kan dels være, at Tiltrækkeren ikke har Rede paa det, eller, hvad ogsaa kan tænkes, at man ikke ønsker fremdraget, hvilke Sorter, der med mest Held og det bedste Resultat anvendes ved Tiltrækning af nye Sorter.

Konsum, tiltrukket af *Kliem, Gotha*. Oprindelse ukendt. Aaben Vækst og lille Bladfylde, middelstore, lysegrønne Blade. Frugtstænglerne korte og nedbøjede. Frugterne er uregelmæssige, hyppigst kam- eller kileformede med gule, stærkt fremtrædende Smaanødder. Bægeret løsnes let fra Frugten.

Hans Broge (Royal Sovereign × Ad. Koch) tiltrukket af Gartner *Larsen, Rislund, Aarhus*. — Middelkraftig Vækst med store, rundagtige, blankgrønne Blade, siddende paa lange, svagt haarede Bladstilke. Frugtstænglerne korte og stærkt forgrenede.

Under Modningen ligger Frugterne mod Jorden. Frugterne varierer meget i Størrelse og Form. Farven lys og uensartet. Frugter med haarde Partier og uudviklet Spids fremkommer ofte. Noget tilbøjelig til at raadne under Modningen. Bægeret slipper let.

Jörn Uhl (Oprindelse ukendt) tiltrukket af *Böttner a/O*. Kraftig og tæt Vækst med god Bladfyldte, middelstore, lysegrønne Blade, Stilken svagt ruhaaret. Frugtstænglerne lange og næsten tiltrykket til Jorden. Frugten noget uregelmæssig, lidt kegleformet, stærkt afsmalnende mod Bægeret. Ujævn, blakket lyserød Farve. Uudviklede Frugter fremkommer hyppigt. Smaanødderne meget fremtrædende.

Deutsch Evern (Oprindelse ukendt), (*Böttner, a/O*). Kraftig, tæt Vækst. Knap middelstore, lysegrønne Blade. Frugtstænglerne lange og stærkt forgrenede. Bærer i nogen Grad Frugten oppe under Modningen. Frugterne middelstore eller smaa, regelmæssigt kegle- eller svagt kileformede. Farven klar rød paa Solsiden, hvorimod Frugtens Spids og Skyggeside ofte er svagt farvet. Bægeret løsnes let fra Frugten. I vaadt, koldt Vejr er Frugten tilbøjelig til at raadne.

Rotkäppchen (Deutsch Evern × Sieger), *Böttner*. Ligner Deutsch Evern i Vækst og Bladform. Frugtstænglerne lange og spinkle, bøjes under Bærrenes Modning næsten til Jorden. Frugten middelstor, regelmæssig rundagtig til kegleformet af klar, lyserød Farve. Bægeret slipper let.

The Laxton (Royal Sovereign × Sir J. Paxton), *Laxton*. Middelkraftig, aaben Vækst med store, matgrønne, stærkt indskaarne Blade. Lange, kraftige, oprette Frugtstængler. Frugterne nærmest afstumpede, kegleformede eller rundagtige. Klar livligrød paa Solsiden, noget svagere og temmelig lys paa Skyggesiden. Bægeret slipper let.

Frühe Lore (Oprindelse ukendt), *Böttner*. Middelkraftig Vækst, Blade lysegrønne, skarpt savtakkede, har i Vækst megen Lighed med Deutsch Evern og Rotkäppchen. Frugtstænglerne er lange og nedbøjede. Frugterne rundagtige til kort kegleformede og af klar lyserød Farve. Bægeret løst siddende og i Reglen større end hos Rotkäppchen.

Königin Luise (Oprindelse ukendt), *Goeschke*. Kraftig og tæt Vækst med stor Bladfyldte. Bladene matte, mørkegrønne. Frugtstænglerne middellange, kraftige og oprette. Frugterne middel-

store, regelmæssig rundagtige og faste. Farven ejendommelig stærkt skinnende karminrød. Bægeret meget stort og udstaaende og slipper lidt vanskeligt fra Frugten.

Weserruhm (Abundance × Kong Albert af Sachsen), *Richter* i Hameln. Kraftig, lav, udbredt Vækst. Store, rundstilkede, mørkegrønne Blade. Frugstilkene korte, tykke. Blomsterne rager op over Løvet, men under Modningen tynges Frugterne næsten til Jorden. Frugterne af Middelstørrelse, regelmæssige, fladtrykt runde. Smuk mørk, ensartet skarlagensrød Farve. Ensartet i Størrelse. Bægeret slipper meget let fra Frugten.

Abundance (Oprindelse ukendt). Indført til Danmark 1884 af *Carl Jensen*, Skovdal, Aarhus. Sikkert den samme Sort, der i Tyskland er udbredt under Navnet Amerikanische Volltragende. Er aaben og middelkraftig af Vækst. Blådfylden er særlig paa let Sandjord temmelig lille. Bladene smaa, af matgrøn Farve. Frugtstænglerne lange og stærkt forgrenede og fremkommer i stort Antal. Blomsterne er meget smaa, men hos kraftige Planter fremkommer de i saa stort et Antal, saa de næsten skjuler Løvet. Frugterne middelstore, som Regel stærkt aftagende i Størrelse mod Bærhøstens Slutning. De største Frugter er hyppigt nyreformede, de mindre rundagtige og lidt fladtrykte. Farven er dyb mørkerød. Først ved Fuldmodning er Frugten godt farvet paa Skyggesiden. Bægeret lille og meget løst siddende.

Lucida perfecta (Britisk Queen × Fr. lucida), *Gloede*. Lav, udbredt, næsten tiltrykt Vækst. Bladene er af en meget kraftig mørkegrøn, glinsende Farve. Frugtstænglerne er meget korte, til Dels skjulte under Bladene. Frugterne regelmæssig rundagtige, hyppigt lidt bredere end høj. Farven smuk, lys orange, tilbøjelig til at blive for lys paa Skyggesiden. Bægeret tiltrykt Frugten og ret fastsiddende.

Henriette Nimb (*Larsen*, Risskov, Aarhus. *Käisers Sämling* × *Wizard of the North*). *Henriette Nimb* er for øvrigt saa lig *Jucunda*, at de vanskeligt kan skelnes fra hinanden. *Jucunda* er en meget gammel og stærkt udbredt Sort, tiltrukket i England 1854 af *John Soller* i Hammersmith. I 1890 fremkom to nye Sorter, *Walluf* og *Ehlers Fruchtbare*. Det viste sig dog snart, at begge var synonyme med *Jucunda*, og det samme synes at være Tilfældet med *Henriette Nimb*.

Væksten er kraftig. Store, skarpt savtakkede, lysegrønne

Blade. Mange faablomstrede, korte og kraftige Frugtstængler, som til Dels kan holde Frugterne fri for Berøring med Jorden. Store, smukke, rundagtige til lidt hjærteformede Frugter af en smuk, klar Farve.

Bedford Champion, ogsaa kaldet Kæmpejordbær (Oprindelse ukendt), *Laxton*, *Bedford*. Aaben Vækst med faa, meget store, blankgrønne Blade. Frugtstænglerne meget kraftige og bærer faa Frugter. Frugterne er af en usædvanlig smuk, næsten rund Form. I Almindelighed er Frugterne hos storfrugtede Sorter uregelmæssig kam- eller kileformede. Farven er meget smuk, klar lyserød. Bægeret sidder meget fast og kan ikke aftages uden at beskadige Frugten.

Laxtons Latest (*Laxtons Latest of all* × en Frøplante), *Laxton*. Svag, lav Vækst. Matte, graagrønne Blade. Korte, tykke, fremliggende Frugtstængler. Frugterne store, uregelmæssige, brede, kile- eller afstumpet kegleformede af mat mørkerød Farve. Bægeret meget fastsiddende.

Späte von Leopoldshall (*Comet* × en Frøplante), *Soltwedel*, *Deutsch Evern*. Kraftig, opret Vækst med stor Bladfylde, mat mørkegrønt Løv. Kraftige, stærkt forgrenede Frugtstængler. Frugterne store, bredt kileformede til rundagtige, lidt fladtrykte. Farven smuk skinnende mørkerød. Bægeret slipper vanskeligt fra Frugten.

I Tabel 1 er givet en Oversigt over Blomstringens Forløb og Antal Blomstringsdage. Ved Betegnelserne: Begyndt Blomstring, Fuld Blomstring og Afblomstring er forstaaet: 1) enkelte Blomster udfoldede, 2) omkring eller over Halvdelen af Blomsterknopperne udfoldede og 3) saa godt som alle Blomsterblade faldne. Af Gennemsnitstallene for alle Sorter ses, at Tidspunktet for begyndt Blomstring for de tidlige Sorters Vedkommende ligger imellem 18. og 29. Maj og for fuld Blomstring mellem 27. Maj og 4. Juni. Hos de sildige Sorter har Variationen i Blomstringens Tid og Længde været noget mindre. For alle Sorters Vedkommende, saavel de tidlige som de sildige, har Antal Dage med Blomstring været størst i 1916, og Blomstrings-tiden tillige noget sildigere end i de foregaaende og efterfølgende Aar, hvilket stemmer godt sammen med andre Løvsprings- og Blomstringsoptegnelser for 1916. Aarsagen maa ligge i, at 1916 havde et meget solfattigt og koldt Foraar.

Tabel 1. Jordbærsorternes Blomstringstid.

	1914, 1. Aar				1915, 2. Aar				1916, 3. Aar				1917, 2. Aar			
	Beg. Bl.	Fuld Bl.	Afblomstr.	Antal Dage	Beg. Bl.	Fuld Bl.	Afblomstr.	Antal Dage	Beg. Bl.	Fuld Bl.	Afblomstr.	Antal Dage	Beg. Bl.	Fuld Bl.	Afblomstr.	Antal Dage
Deutsch Evern.	14/5	25/5	8/6	25	22/5	28/5	16/6	25	12/5	24/5	22/6	41	24/5	1/6	13/6	20
Rotkäppchen . .	15/5	29/5	13/6	29	26/5	31/5	14/6	19	20/5	25/5	16/6	27	24/5	1/6	11/6	18
Jörn Uhl	18/5	25/5	17/6	30	20/5	29/5	16/6	21	24/5	29/5	16/6	23	31/5	5/6	15/6	15
Konsum	20/5	29/5	19/6	30	24/5	28/5	14/6	21	2/6	10/6	1/7	29	1/6	6/6	15/6	14
The Laxton . . .	19/5	29/5	17/6	29	27/5	1/6	16/6	20	20/5	27/5	?	21	31/5	5/6	15/6	15
Hans Broge . . .	28/5	29/5	19/6	27	22/5	28/5	10/6	25	10/5	27/5	16/6	21	31/5	5/6	15/6	15
Frühe Lore . . .	14/5	25/5	13/6	30	22/5	29/5	14/6	23	16/5	25/5	22/6	27	24/5	1/6	11/6	18
Königin Luise .	18/5	27/5	?	?	27/5	2/6	22/6	26	27/5	3/6	?	?	31/5	5/6	18/6	18
Gennemsnit	18/5	27/5	15/6	29	25/5	30/5	16/6	23	21/5	29/6	21/6	28	29/5	4/6	14/6	17
1915, 1. Aar 1916, 2. Aar 1917, 3. Aar																
Abundance	20/5	31/5	14/6	20	27/5	10/6	28/6	32	29/5	2/6	15/6	27	29/5	2/6	15/6	27
Späte von Leopoldshall	4/6	10/6	24/6	21	10/6	20/6	1/7	33	8/6	11/6	20/6	13	8/6	11/6	20/6	13
Weserruhm	20/5	31/5	18/6	23	20/5	24/6	18/6	30	24/5	1/6	15/6	23	24/5	1/6	15/6	23
Bedford Champion	29/5	4/6	10/6	19	5/6	20/6	25/6	21	22/5	6/6	18/6	28	22/5	6/6	18/6	28
Königin Luise	26/5	31/5	14/6	19	0/6	16/6	1/7	26	29/5	5/6	15/6	18	29/5	5/6	15/6	18
Henriette Nimb	28/5	31/5	14/6	18	5/6	15/6	30/6	26	1/6	8/6	18/6	18	1/6	8/6	18/6	18
Lucida perfecta	31/5	4/6	?	?	5/6	15/6	30/6	26	2/6	8/6	20/6	19	2/6	8/6	20/6	19
Laxtons Latest	4/6	10/6	24/6	11	12/6	29/6	1/7	20	8/6	11/6	20/6	15	8/6	11/6	20/6	15
Gennemsnit	30/5	4/6	18/6	19	4/6	18/6	28/6	25	31/5	7/6	18/6	20	31/5	7/6	18/6	20

De tidlige og middeltidlige Sorter.

Tidspunktet for Frugtmodningens Begyndelse er for tidlige Sorter et Spørgsmaal af stor økonomisk Betydning, da Prisen paa modne Jordbær meget hurtigt daler i Jordbærhøstens første Periode. Har en Sort en 2—3 Dages Forspring fremfor andre Sorter, kan det betyde et betydeligt større økonomisk Udbytte. Jordbærtiltrækkerne har da ogsaa i de senere Aar særlig lagt Vægt paa at frembringe Sorter med tidlig og kort Udviklingsperioder.

Den Sort, som hidtil er naaet længst frem i Tidlighed i Forbindelse med en god Afgrøde, er, som det ses af Tabel 2, Deutsch Evern. Den har i alle Forsøgsaarene været tidligst og

tillige givet størst Antal kg Bær. Frugterne er tillige som Handelsvare betragtet af god Kvalitet, passende store og ensartede i Størrelse.

Rotkäppchen, Hans Broge og Jörn Uhl følger tæt efter Deutsch Evern i Tidlighed, men staar langt under den i Udbytte.

De sildige Sorter.

Abundance og Späte von Leopoldshall staar øverst og omtrent lige i Udbytte (Tabel 3), men er ellers meget forskellige.

Abundance er middeltidlig med middelstore, stærkt syrlige og faste Frugter, som kan taale Transport. Frugten har ogsaa vunden stor Udbredelse som Torvebær. Mod Tørke har den kun ringe Modstandsevne og trives ikke godt paa let Jord.

Späte von Leopoldshall er betydeligt senere moden. Frugterne er over Middelstørrelse, ret faste og velmagende og er sikkert bedre egnet for let Jord end Abundance.

Wesserruhm er ogsaa ret godt egnet til Handelsfrugt. Kun er Bærrene i tørre Aar temmelig smaa.

Som Nr. 4 i Rækken staar Bedford Champion, der dog næppe kan siges at have nogen Betydning som Torvebær, da Frugternes Hud er saa skør og sart, at de faar et daarligt og klasket Udseende ved en halv Dags Henstand i Kurve. Tillige er det næsten umuligt at afhase Bærrene, da Bægeret er meget fastsiddende.

Königin Luise viser det samme, som der ofte før er fremkommen angaaende den Sort, at den er meget lunefuld, giver i nogle Aar et stort Udbytte og i andre kun meget lidt. Forklaringen paa dette Forhold er antageligt, at Sorten er noget tilbøjelig til særkønnet Blomstring. Særlig paa kraftig gødet, svær Jord udvikles kun faa Støvdragere i Blomsterne, og det viser sig da ogsaa hyppigt, at en Del af Frugterne er misdannede og forkrøblede som Følge af manglende Bestøvning. I god Udvikling er det en første Klasses Handelsfrugt, ualmindelig smukt farvede Bær, faste og af passende Størrelse.

Grunden til, at Laxtons Latest staar saa lavt i Udbytte skyldes til Dels, at den ikke kan taale Vinteren. Mange Planter gaar i Vinterens Løb helt bort.

For at lette Oversigten over, hvorledes Bærhøsten falder

Tabel 2. Tidlige og middeltidlige Jordbærsorter.
Udbytte og Plukketidens Længde i 1914—17.

Alder	Aar	Navn	Plukningens		Antal Dage	kg Bær pr. a (100 m ²)					I alt kg
			Beg.	Slutning		Før 20/6	20/6—21/6	1/7—10/7	11/7—20/7	Efter 20/7	
1-aarige	1914	Deutsch Evern	17/6	10/7	23	3.1	8.2	2.5			13.8
2-aarige	1915		21/6	30/7	39		24.4	55.7	22.6	4.8	107.5
3-aarige	1916		1/7	26/7	26			56.7	50.2	9.8	116.7
											238.0
1-aarige	1916		1/7	31/7	31			7.1	4.5	1.6	13.2
2-aarige	1917		18/6	16/7	28	11.2	50.7	17.7	1.2		80.8
											94.0
						Samlet Udbytte for 5 Aar					332.0
1-aarige	1914	Rot- kåppchen	17/6	10/7	23	1.3	7.0	2.2			10.5
2-aarige	1915		21/6	30/7	39		14.3	30.1	10.6	1.7	56.7
3-aarige	1916		1/7	26/7	26			45.1	22.0	8.1	75.2
											142.4
1-aarige	1916		4/7	31/7	27			2.2	2.9	1.3	6.4
2-aarige	1917		18/6	16/7	28	1.4	41.9	20.0	0.9		64.2
											70.6
						Samlet Udbytte for 5 Aar					213.0
1-aarige	1914	Jörn Uhl	18/6	10/7	22	1.1	10.4	4.5			16.0
2-aarige	1915		21/6	30/7	39		20.8	37.5	10.5	2.2	71.0
3-aarige	1916		4/7	31/7	27		11.4	22.5	17.0		50.9
											137.9
1-aarige	1916		10/7	31/7	21			0.3	2.1	1.3	3.7
2-aarige	1917		18/6	16/7	28	0.1	28.5	24.5	1.0		54.1
											57.8
						Samlet Udbytte for 5 Aar					195.7
1-aarige	1914	Konsum	23/6	10/7	18		6.7	6.6			13.3
2-aarige	1915		21/6	30/7	37		6.4	22.3	17.6	3.6	49.9
3-aarige	1916		8/7	31/7	23			1.3	16.3	34.3	52.4
											115.6
1-aarige	1916		4/7	31/7	27			0.3	3.8	5.7	9.8
2-aarige	1917		23/6	16/7	28		20.8	32.8	3.5		57.1
											66.9
						Samlet Udbytte for 5 Aar					182.5
1-aarige	1914	The Laxton	20/6	10/7	20	0.1	6.7	4.5			11.3
2-aarige	1915		20/6	30/7	34		5.6	23.0	12.8	2.5	43.9
3-aarige	1916		3/7	31/7	28			20.3	25.6	14.3	60.2
											115.4
1-aarige	1916		10/7	31/7	21			1.1	3.7	2.4	7.2
2-aarige	1917		20/6	16/7	26	0.3	29.9	27.7	1.5		59.4
											66.6
						Samlet Udbytte for 5 Aar					182.0

Tabel 2 (fortsat).

Alder	Aar	Navn	Plukningens		Antal Dage	kg Bær pr. a (100 m ²)					
			Beg.	Slutning		Før 20/6	20/6— 31/6	1/7— 10/7	11/7— 20/7	Efter 20/7	I alt kg
1-aarige	1914	Hans Broge	17/6	10/7	23	0.6	2.1	1.4			4.1
2-aarige	1915		21/6	30/7	39		16.6	21.4	9.8	2.1	49.9
3-aarige	1916		1/7	31/7	31			10.5	27.5	18.7	56.7
											110.7
1-aarige	1916		1/7	31/7	31			1.5	3.7	1.5	6.7
2-aarige	1917		18/6	16/7	28	2.4	29.8	17.5	0.8		50.5
											57.2
						Samlet Udbytte for 5 Aar					167.9
1-aarige	1914	Frühe Lore	17/6	10/7	23	1.4	6.4	1.6			9.4
2-aarige	1915		21/6	30/7	39		8.7	14.7	3.8	1.0	28.2
3-aarige	1916		1/7	31/7	31			34.4	26.1	4.3	64.8
											102.4
1-aarige	1916		1/7	31/7	31			6.4	3.4	0.4	10.2
2-aarige	1917		18/6	16/7	28	7.2	25.6	7.8	0.3		40.9
											51.1
						Samlet Udbytte for 5 Aar					153.5
1-aarige	1914	Königin Luise	22/6	10/7	18		7.8	3.3			11.1
2-aarige	1915		26/6	30/7	34		2.5	18.9	9.7	1.3	32.4
3-aarige	1916		7/7	31/7	24			4.2	22.9	19.2	46.3
											89.8
1-aarige	1916		10/7	31/7	21			0.4	5.1	1.9	7.4
2-aarige	1917		23/6	16/7	23		7.4	15.2	1.9		24.3
											31.7
						Samlet Udbytte for 5 Aar					121.5

hos de enkelte Sorter, er hele Plukketiden inddelt i 10 Dages Perioder (Tabellerne 2 og 3). Det vil deraf ses, at Tidspunktet for Bærhøstens Begyndelse og Længde har svinget en Del fra Aar til Aar hos den enkelte Sort, men at der ogsaa er en ret udpræget Forskel i den Maade, hvorpaa Bærhøsten falder hos de enkelte Sorter. Hos Königin Luise modnes Hovedparten af Frugterne i Løbet af kort Tid, hvorimod Weserruhm modnes gradvis jævnt over en betydelig længere Periode. Hvilket der er heldigst, beror for en stor Del paa den Anvendelse, som skal gøres af Sorten.

Til Konserves- og Torvebrug er det sikkert mest bekvemt at dyrke Sorter, som giver mange Bær i en kort Periode.

Tabel 3. Sildige Jordbærsorter.
Udbytte og Plukketidens Længde i 1915—17.

Alder	Aar	Navn	Plukke- tiden		Plukketidens Varighed, Antal Dage	kg Bær pr. a (100 m ²)							I alt kg
			begyndt	sluttet		Før 20/6	21/6—31/6	1/7—10/7	11/7—20/7	21/7—31/7	1/8—10/8	Efter 10/8	
1-aarige	1915	Abun- dance	25/6	5/8	43		1.1	9.2	9.6	5.3	1.4		26.6
2-aarige	1916		10/7	8/8	30			3.3	17.1	69.4	24.9		114.7
3-aarige	1917		20/6	21/7	32		32.6	46.3	16.1	1.9			96.9
													238.2
1-aarige	1915	Späte von Leopolds- hall	3/7	5/8	34			5.1	9.6	3.7	0.5		18.9
2-aarige	1916		21/7	14/8	25					29.9	65.3	11.4	106.6
3-aarige	1917		30/6	27/7	28		0.8	43.2	50.1	18.3			112.4
													237.9
1-aarige	1915	Weser- ruhm	25/6	5/8	43		1.6	7.6	3.4	0.5	0.2		13.3
2-aarige	1916		7/7	7/8	33			17.4	46.3	56.5	7.8		128.0
3-aarige	1917		16/6	17/7	32	12.3	46.9	19.5	1.4				80.1
													221.4
1-aarige	1915	Bedford Champion	25/6	5/8	41		1.3	13.1	7.8	5.2	0.5		27.9
2-aarige	1916		10/7	8/8	30			0.5	12.6	52.0	18.0		83.1
3-aarige	1917		23/6	27/7	35		46.3	40.1	13.9	0.6			100.9
													211.9
1-aarige	1915	Königin Luise	25/6	31/7	37		1.7	7.5	1.3	0.4			10.9
2-aarige	1916		10/7	8/8	30			0.5	16.1	67.2	8.1		91.9
3-aarige	1917		23/6	17/7	25		39.8	60.7	4.7				105.2
													208.0
1-aarige	1915	Henriette Nimb	26/6	5/8	41		0.5	8.7	7.0	2.8	0.4		19.4
2-aarige	1916		19/7	14/8	27				0.2	11.3	56.5	8.2	76.2
3-aarige	1917		20/6	27/7	32		6.3	44.1	27.3	3.4			81.1
													176.7
1-aarige	1915	Lucida perfecta	5/7	5/8	32			1.7	6.3	7.3	0.6		15.9
2-aarige	1916		25/7	14/8	21					8.4	30.8	3.5	42.7
3-aarige	1917		8/7	27/7	25			18.5	46.7	18.6			83.8
													142.4
1-aarige	1915	Laxton Latest	5/7	5/8	32			0.1	1.2	1.2	0.3		2.8
2-aarige	1916		25/7	14/8	27					1.4	11.8	6.1	19.3
3-aarige	1917		28/7	27/8	35		0.5	11.3	12.1	6.3			30.2
													52.3

Derved bliver Plukningen baade lettere og billigere at udføre, hvorimod det til privat Brug oftest vil være mest praktisk at dyrke Sorter, som har en lang Høstperiode.

Tabel 4. Vægt af 100 Frugter af Jordbær.

Tidlige og middeltidlige Sorter							Sildige Sorter										
Aar	Navn	Før 20/6	21/6—30/6	1/7—10/7	11/7—30/7	Efter 30/7	Gsn.	Aar	Navn	Før 20/6	21/6—30/6	1/7—10/7	11/7—30/7	21/7—31/7	1/8—10/8	Efter 10/8	Gsn.
1914	Deutsch	0.79	0.58	0.43			0.58	1915	Abundance	0.74	0.44	0.46	0.36	0.38			0.43
1915	Evern	0.77	0.60	0.32	0.22	0.50		1916		0.70	0.55	0.44	0.30				0.42
1916			0.80	0.63	0.43	0.67		1917		0.52	0.24	0.23	0.30				0.29
1914	Rot-	0.79	0.62	0.44			0.59	1915	Späte von Leopoldshall		1.33	1.33	0.83	0.70			1.17
1915	käppchen	0.72	0.53	0.37	0.25	0.50		1916					1.57	1.05	0.50	1.06	
1916				0.82	0.52	0.32	0.61			1917	1.58	1.01	0.62	0.46			0.69
1914	Jörn Uhl	1.50	1.02	0.50			0.80	1915	Weser- ruhm	0.73	0.47	0.26	0.32				0.43
1915		0.99	0.69	0.46	0.30	0.69		1916		0.84	0.45	0.28					0.53
1916				1.03	0.59	0.39	0.55			1917	0.69	0.46	0.18				
1914	Konsum		0.98	0.53			0.69	1915	Beedford Champ.	2.25	1.74	1.12	0.71	0.50			1.19
1915			0.88	0.77	0.71	0.33	0.69	1916		3.40	1.76	1.13	0.64				1.02
1916				0.79	0.81	0.61	0.66	1917		2.05	0.79	0.35	0.35				0.88
1914	The Laxton	1.25	0.95	0.45			0.66	1915	Königin Luise	1.05	0.62	0.36	0.31				0.59
1915			1.02	0.78	0.57	0.34	0.68	1916		1.00	1.09	0.80	0.37				0.76
1916				1.25	0.86	0.38	0.72	1917		0.69	0.49	0.32					0.53
1914	Hans Broge	1.18	0.90	0.50			0.73	1915	Henriette Nimb	1.08	0.95	0.71	0.42	0.39			0.71
1915			1.00	0.72	0.55	0.35	0.71	1916				0.86	0.63	0.51	0.39		0.51
1916				0.93	0.86	0.52	0.71	1917		0.72	0.56	0.26	0.21				0.39
1914	Frühe Lore	1.26	0.70	0.39			0.65	1915	Lucida perfecta		0.93	0.78	0.52	0.78			0.62
1915			0.71	0.49	0.24	0.23	0.46	1916					0.63	0.46	0.38		0.50
1916				0.84	0.62	0.35	0.68	1917			0.59	0.38	0.26				0.37
1914	Königin Luise		0.89	0.39			0.64	1915	Laxtons Latest		1.67	1.92	1.12	0.76			1.31
1915			0.85	0.66	0.47	0.20	0.56	1916				1.43	0.74	0.62	0.72		0.72
1916				0.67	0.70	0.42	0.55	1917		1.31	1.14	0.67	0.53				0.75

Bærplukningen er et af de mest kostbare og besværlige Arbejder ved Jordbærkulturen, og som Følge deraf er det af stor Betydning, om Bærrene er store eller smaa. Fælles for alle Sorter er, at Bærstørrelsen aftager, efterhaanden som Høsten skrider frem, men ikke lige stærkt hos alle Sorter. Nogle Sorter giver i Begyndelsen af Bærhøsten meget store, og længere hen i Plukketiden forholdsvis smaa Bær, medens andre Sorter varierer mindre i Størrelse og derfor yder flere kg Bær

af Middelstørrelse. I Tabel 4 gives et Overblik over dette Forhold.

Frugternes Holdbarhed i afplukket Tilstand er undersøgt ved at stille Prøver af alle Sorter til Observation i 2 Dage i et Frøkammer, beliggende i Nordsiden af Material- og Redskabshuset i Bollesager, hvor Temperatur og Luftfugtighed omtrent vil svare til Forholdene i Frugt- og Grønthandlerbutikker.

Tabel 5. Frugternes Holdbarhed. 1915 og 1917.

Tidlige og middel- tidlige Sorter	pCt. brugelige Bær efter 1 Dags Henstand	Efter 2 Dages Henstand
Deutsch Evern	80	Visne og lidt skimlede.
Rotkäppchen	77	Ubrugelige.
Jörn Uhl	50	do.
Konsum	76	Ubrugelige, indskrumpede.
The Laxton	77	Ret friske. Daarlig Farve og Udseende.
Hans Broge	72	Ubrugelige, indskrumpede.
Frühe Lore	59	do. do.
Königin Luise	89	Farven god, til Dels friske.

Sildige Sorter	pCt. brugelige Bær eft. 1½ Dags Henstand	Efter 2 Dages Henstand
Abundance	74	Ikke anvendelige, men til Dels friske
Späte von Leopoldshall .	18	Ubrugelige.
Weserruhm	74	do.
Bedford Champion	00	Raadne.
Königin Luise	80	Ret gode.
Henriette Nimb	50	Indtørrede.
Lucida perfecta	00	Raadne.
Laxtons Latest	96	Daarligt Udseende, til Dels friske.

Som det fremgaar af Tabel 5, er særlig Lucida perfecta og Bedford Champion meget lidt holdbare og af den Grund ikke egnede til Torvebrug. Mest holdbar har Laxtons Latest været, men Frugterne taber alligevel hurtigt det friske Udseende. Königin Luise er den, som længst har holdt sig frisk i Farve og Udseende.

En sammentrængt Oversigt over Udbyttet i de enkelte Aar og i alle Forsøgsaarene, omregnet i Forholdstal, er meddelt i Tabel 6. Der er ret god Overensstemmelse mellem de

Tabel 6. Oversigt over Udbytte af tidlige og middeltidlige Jordbærsorter.

Navn	Vægt i kg pr. a (100 m ²)						Forholdstal							
	1914	1915	1916	1914—16	1916	1917	1916—17	1914	1915	1916	1914—16	1916	1917	1914—16
	Deutsch Evern	13.8	107.5	116.7	238.0	13.2	80.8	94.0	86	100	100	100	100	100
Rotkäppchen .	10.5	56.7	75.2	142.4	6.4	64.2	70.6	66	53	65	60	48	80	75
Jörn Uhl.....	16.0	71.0	50.5	137.9	3.7	54.1	57.8	100	66	43	58	28	67	61
Konsum.....	13.3	49.9	52.4	115.6	9.8	57.1	66.9	85	46	45	49	74	71	71
The Laxton ..	11.3	43.9	60.2	115.4	7.2	59.4	66.6	71	41	52	49	54	74	71
Hans Broge ..	4.1	49.9	56.7	110.7	6.7	50.5	57.2	25	46	49	46	51	62	61
Frühe Lore ..	9.4	28.2	64.8	102.4	10.2	40.9	51.1	59	27	56	43	77	51	54
Königin Luise.	11.1	32.4	46.3	89.3	7.4	24.3	31.7	69	30	40	38	56	30	34

to Perioder 1914—16 og 1916—17. Deutsch Evern, Jörn Uhl og Königin Luise har i sidste Periode givet mindre Afrøde end i første. Dermed sker en Forskydning i Rækkefølgen, hvorved Jörn Uhl i Udbytte kommer til at følge næst efter The Laxton.

Denne Uoverensstemmelse maa antageligt skyldes, at Sorterne ikke har reageret ens over for de vekslende Livsvilkaar i Aarenes Løb.

Tabel 7. Oversigt over Udbytte af sildige Jordbærsorter.

Navn	Vægt i kg pr. a				Forholdstal			
	1915	1916	1917	1915—17	1915	1916	1917	1915—17
Abundance	26.6	114.7	96.9	238.2	95	89	86	100
Späte von Leopoldshall	18.9	106.6	112.4	237.9	68	83	100	100
Weserruhm	13.3	128.0	80.1	221.4	48	100	72	93
Bedford Champion	27.9	83.1	100.9	211.9	100	65	90	59
Königin Luise.....	10.9	91.9	105.2	208.0	39	72	94	87
Henriette Nimb	19.4	76.2	81.1	176.7	69	60	72	74
Lucida perfecta	15.9	42.7	83.8	142.4	57	33	75	60
Laxtons Latest	2.8	19.3	30.2	52.3	10	15	27	22

Blangsted.

Forsøgene blev anlagte i Efteraaret 1915, samme Aar, som Forsøgsstationen blev oprettet. Som Forfrugt anvendtes Havre, høstet inden Fuldmodning, hvorefter Jorden blev pløjet 2 Gange og findelt med Harve og Slæber. Forinden Udplantningen tilførtes følgende Gødningsmængder: 200 kg Superfosfat og ca. 24 000 kg Ajle pr. ha. Derefter er aarlig tilført pr. ha:

400 kg Svovlsur Ammoniak, 500 kg Superfosfat og 200 kg 37 pCt. Kali

samt til Jorddækning ca. 20 000 kg Hestegødning, udbragt i December eller Januar Maaned.

Jorden er ret svær Lerjord, uden forudgaaende havemæssig Kultur, hvad der til Dels maa være Aarsagen til, at Bærhøsten blev meget lille.

Tilplantningen af Forsøgene fandt Sted i sidste Halvdel af September. Plantematerialet var af samme Oprindelse og behandlet som det, der blev anvendt ved Forsøgene ved Spangsbjerg. Fællesparcellernes Antal var 6 og Parcelstørrelsen ved Høstningen 15.2 m².

I Tabel 8 er givet en Oversigt over Sorternes Rækkefølge og Bærhøstens Størrelse i Blangstedforsøgene. Sammenlignes Tabel 8 med Tabellerne 6 og 7, vil det ses, at Deutsch Evern, Rotkäppchen og Späte von Leopoldshall er de mest ydende Sorter paa begge Forsøgsstederne, hvorimod Abundance ved Blangsted staar meget langt nede i Rækken. Den forholdsvis lille Bærhøst ved Blangsted skyldes, foruden de tidligere nævnte Forhold, tillige, at Aarene 1916—18 har været mindre gunstige for Jordbærkultur end 1914—17, Aarene, hvori Forsøgene ved Spangsbjerg er udførte.

De meget smaa Udbyttetotal for 1918 fra Blangsted skyldes dels den tørre Sommer, men tillige i nogen Grad dette, at mange af Planterne den foregaaende Vinter var døde af Aarsager, som ikke kunde paavises, se Tabel 9. Udbyttetallene fra Blangsted er nærmest et Udtryk for, i hvor høj Grad de prøvede Sorter har været i Stand til at trives under ret ugunstige Voksevilkkaar. Saaledes som Forholdene vil være, hvor Jordbær dyrkes paa svær lermuldet Jord, der ikke er skørnet ved flere Aars Anvendelse af rigelig Staldgødning og havemæssig Kultur.

Tabel 8 (fortsat).

Alder, Aar	Aar	Sort	Plukningen			kg Bær pr. a (100 m ²)							I alt kg	
			Begyndt	Sluttet	Ant. Dage	Før 10/6	11—20/6	21—31/6	1—10/7	11—20/7	21—31/7	1—10/8		Efter 10/8
1	1916	Späte v. Leopoldshall	5/7	14/8	41				1.4	3.2	6.0	2.9	0.2	13.7
2	1917	do.	26/6	6/8	42			4.0	22.1	36.5	10.9	0.9	74.4	
3	1918	do.	15/6	27/7	43	1.1	7.9	24.4	16.3	1.4			51.1	
													139.2	
1	1916	Bedford Champion	3/7	14/8	43				5.2	5.5	4.0	1.7	0.2	16.6
2	1917	do.	21/7	2/8	43			39.2	20.2	9.7	2.5	0.4	72.0	
3	1918	do.	11/6	27/7	47	7.3	14.3	14.7	7.0	0.8			44.1	
													132.7	
1	1916	Henriette Nimb....	8/7	8/8	37				2.3	3.1	3.4	1.4	10.2	
2	1917	do.	21/6	30/7	40			35.8	26.2	10.3	1.9		74.2	
3	1918	do.	11/6	27/7	47	5.4	12.4	13.9	7.3	1.0			40.0	
													124.4	
1	1916	Lucida perfecta....	10/7	14/8	36				0.1	2.1	2.3	2.4	0.1	7.0
2	1917	do.	21/7	6/8	47			0.8	12.9	35.1	16.7	3.1	68.6	
3	1918	do.	22/6	1/8	41			0.8	11.8	24.4	6.7	0.5	44.2	
													119.8	
1	1916	Königin Luise.....	8/7	14/8	43				6.0	4.0	0.8	0.4	0.1	11.3
2	1917	do.	16/6	25/7	40	0.2	47.6	9.8	1.7	0.1			59.4	
3	1918	do.	11/6	17/7	37	10.1	15.7	13.2	1.2				40.2	
													110.9	
1	1916	Abundance.....	29/6	14/8	47				3.2	3.4	3.5	1.9	0.3	12.3
2	1917	do.	21/6	2/8	43			20.3	22.0	11.2	2.0	0.2	55.7	
3	1918	do.	11/6	27/7	47	2.5	4.9	8.1	4.3	0.5			20.3	
													88.3	
1	1916	Weserruhm.....	29/6	5/8	38			0.1	6.1	4.4	1.6	0.4	12.6	
2	1917	do.	16/6	27/7	42	3.0	40.8	11.4	2.9	0.6			58.5	
3	1918	do.	8/6	27/7	50	0.3	6.1	3.9	4.0	1.4	0.1		15.8	
													86.9	
1	1916	Laxtons Latest....	5/7	14/8	41				0.2	0.7	4.0	3.6	0.2	8.7
2	1917	do.	28/6	3/8	41			2.0	8.8	11.8	3.9	0.3	26.8	
3	1918	do.	18/6	27/7	40	0.5	1.0	0.9	0.6	0.2			3.2	
													38.7	

Tabel 9. Antal Planter pr. 100 m². Foraar 1918.
(Fuldt Planteantal pr. 100 m² var 462.)

Deutsch Evern	442	Späte von Leopoldshall ..	404
Rotkäppchen	333	Bedford Champion	415
Konsum	384	Henriette Nimb	388
Königin Luise	402	Lucida perfecta.....	426
The Laxton	255	Königin Luise	442
Jörn Uhl	348	Abundance	344
Frühe Lore	316	Weserruhm	354
Hans Broge.....	219	Laxtons Latest	93

Königin Luise har blandt de tidlige Sorter givet betydelig mindre Bærudbytte end blandt de sildige. Dette Forhold kan ikke alene skyldes Forskel i Jordbunden eller det lidt mindre Planteantal, men har rimeligvis for en Del sin Aarsag i, at Sorten blomstrer nogle Dage senere end de tidlige Sorter og derfor antagelig har haft mindre gode Befrugtningsforhold blandt disse. — Sorten har, som før nævnt, faa Støvdragere.

Oversigt.

Ganske kort kan de i Forsøgene indvundne Resultater formuleres paa følgende Maade:

Deutsch Evern er med Hensyn til Tidlighed og Ydeevne fremdeles et godt Stykke foran de i de senere Aar fremkomne og stærkt opreklamerede nyere Sorter og som Følge deraf den mest rentable blandt de tidlige Sorter, hvor Dyrkningen sker med Salg for Øje. Til privat Forbrug, hvor andre Forhold end Udbytte undertiden kommer i forreste Række, vil man maaske foretrække en mere storfrugtet og prangende Sort, som f. Eks. The Laxton eller Jörn Uhl.

Blandt de sildige Sorter, som er prøvede i Forsøgene, er Abundance den, der besidder de fleste gode Egenskaber som Handelsfrugt. Udbyttet er i Reglen stort og Bærrene faste og holdbare. Ved Blangsted har den dog, som nævnt foran, givet et lille Udbytte.

Ligeledes kan Weserruhm anbefales. Den er betydelig bedre i Kvalitet. Til Forbrug paa Stedet vil Späte von Leopoldshall være at foretrække. Bærrene er meget store, smukke og velmagende.